

ingediend op **2120** (2023-2024) – Nr. 1
8 april 2024 (2023-2024)

Verslag van het verzoekschrift

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening en Energie
uitgebracht door Andries Gryffroy

over de afschaffing van de H100 grote verwarmingsaudit

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie:

Voorzitter: Gwenny De Vroe.

Vaste leden:

Inez De Coninck, Andries Gryffroy, Freya Perdaens, Jeroen Tiebout, Wilfried Vandaele;
Bart Claes, Leo Pieters, Sam Van Rooy;
Stijn De Roo, Tinne Rombouts;
Steven Coenegrachts, Gwenny De Vroe;
Staf Aerts, Mieke Schauvliege;
Bruno Tobback.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Marius Meremans, Joris Nachtergaele, Axel Ronse, Nadia Sminate;
Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Wim Verheyden;
Robrecht Bothuyne, Brecht Warnez;
Bart Tommelein, Bart Van Hulle;
Johan Danen, Chris Steenwegen;
Hannes Anaf.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1. Beknopte inhoud van het verzoekschrift	4
2. Bespreking	4
2.1. Tussenkost van Andries Gryffroy	4
2.2. Tussenkost van Leo Pieters	5
2.3. Tussenkost van Staf Aerts	5
2.4. Tussenkost van Willem-Frederik Schiltz	6
2.5. Tweede tussenkost van Staf Aerts	6
2.6. Tweede tussenkost van Leo Pieters	6
2.7. Tweede tussenkost van Andries Gryffroy	7
2.8. Tussenkost van Robrecht Bothuyne	7
3. Conclusie	7
Bijlage: Standpunt van minister Zuhal Demir	9

Op 26 januari 2024 werd een verzoekschrift ingediend over de afschaffing van de H100 grote verwarmingsaudit (verzoekschrift nr. 24 (2023-2024)). De verzoeker gaf de volgende titel aan het verzoekschrift: Verzoekschrift tegen de beslissing van 19/01/2024 over de afschaffing van de H100 grote verwarmingsaudit. Het verzoekschrift werd verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie. Het verzoekschrift is ondertekend en vermeldt op leesbare wijze naam en voornaam van de verzoeker.

Op 21 februari 2024 besliste de commissie om het verzoekschrift ten gronde te behandelen. Ter informatie werd hierover ook het standpunt van minister Zuhal Demir opgevraagd. Op 27 maart 2024 vond de bespreking plaats in de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie.

1. Beknopte inhoud van het verzoekschrift

Op vrijdag 19 januari 2024 besliste de Vlaamse Regering om de periodieke verplichte audit van centrale verwarmingstoestellen (de kleine audit en de H100) af te schaffen. Dat gebeurde echter zonder overleg met de sector en zonder gegronde onderbouwing, aldus de verzoeker. De kleine audit voor particulieren kan inderdaad beter worden afgeschaft omdat daarvoor andere instrumenten voorhanden zijn. Maar de verzoeker is het niet eens met de afschaffing van de H100 grote verwarmingsaudit, onder meer bij bedrijven. De H100 audit is daar eerder een controle van bestaande installaties die meestal enkele megawatts groot zijn en niet eenvoudig te vervangen zijn door een warmtepomp of een andere technologie.

De enige vorm van controle schaft men nu al af terwijl het nog tientallen jaren zal duren vooraleer de installaties vervangen zullen worden door andere technologieën. De afschaffing heeft geen meerwaarde, integendeel, ze bemoeilijkt het halen van de klimaatdoelstellingen van 2050. In deze sector waren er geen problemen in tegenstelling tot andere sectoren zoals die van de EPC-erkenningen (EPC: energieprestatiecertificaat) en EBP-erkenningen (EBP: energieprestatie en binnenklimaat). Ook beschouwt de verzoeker de afschaffing als broodroof.

De argumentatie die men aanvoert, bewijst dat men niet weet wat een H100 audit inhoudt. De verzoeker vraagt om de grote verwarmingsaudit H100 te behouden.

2. Bespreking

2.1. Tussenkomen van Andries Gryffroy

Andries Gryffroy begrijpt zowel het standpunt van de verzoeker als dat van minister Zuhal Demir over dit verzoekschrift. Maar beide standpunten zijn niet dezelfde.

Het verzoekschrift gaat over de audits die verplicht zijn voor grote installaties van meer dan 100 kilowatt aan geïnstalleerd warmtevermogen. De verzoeker geeft aan dat de afschaffing van die audits een gemiste kans is. Het standpunt van de minister en haar administratie geeft aan dat het geen verplichting meer is vanuit Europa. Als in de toekomst de regeling over de EPC's wordt hervormd in functie van ieders globale installatie, heeft een verplichte audit niet veel zin meer. Om ondernemingen geen verplichtingen op te leggen die niet noodzakelijk zijn, wil de minister de schrapping van die verplichting behouden.

Het lid geeft aan dat zijn standpunt wat in het midden zit tussen de verzoeker en de minister. Zijn ervaring is dat de verplichting vaak helpt om mensen meer bewust te maken. Een dergelijke gestandaardiseerde audit kost rond de 500 euro. Elke auditor werkt met dezelfde parameters, wat belangrijk is om een soort van ijking te hebben. Hij geeft aan dat men in Brussel nog iets verder staat, omdat men zich daar niet beperkt tot de gascondenserende ketels of de verwarmingsketels, maar

ook alle warmtevermogeninstallaties daaronder vallen, bijvoorbeeld ook de koude-opwekkende installaties zoals warmtepompen. Dat vindt hij geen slecht idee. Hij geeft aan dat het platform van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest een relatief nieuw dataplatform is terwijl het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap gebruikmaakt van een heel oud dataplatform. Mogelijk speelt het dus ook mee dat men in Vlaanderen momenteel geen gepast IT-platform heeft.

Hij vindt de ruimere aanpak in Brussel wel logisch, want meestal zit het probleem niet in de productie-installatie van de ketel of de warmtepomp, maar in de inbouw van de hele installatie. Zijn de parameters wel goed afgesteld? Staat de installatie op automatisch of manueel? Is de weersafhankelijke regeling wel goed ingesteld? Zelfs bij nazicht van nieuwe installaties kan men 20 tot 30 procent besparen door de parameters correct in te stellen. Met die H100 audit werd een moment gecreëerd om de parameters opnieuw correct te zetten en ook in Brussel gebeurt dat. Zelfs bij warmtepompinstallaties kan men nog besparingen realiseren.

De spreker is dan ook van mening dat men in de volgende legislatuur een oplossing moet zoeken voor de vervanging van de H100 audit. Desnoods kan een samenwerking met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest worden onderzocht, bijvoorbeeld met betrekking tot het dataplatform.

De verzoeker maakte ook een opmerking over gemaakte kosten om de erkenning te behouden. Maar volgens Andries Gryffroy was het antwoord van minister Demir duidelijk dat die kosten zullen worden terugbetaald. Dat vindt hij terecht.

De spreker wil als conclusie meegeven dat het belangrijk is dat er in de volgende legislatuur gezocht wordt naar een oplossing om die H100 audit op een gepaste manier te hervormen; het is een gemiste kans om de installatie niet af en toe te laten auditen op anomalieën.

2.2. Tussenkoms van Leo Pieters

Leo Pieters beaamt dat de correcte afstelling van installaties belangrijk is om het verbruik en de kosten te doen dalen. Maar de nieuwe technieken en technologieën worden steeds complexer waardoor het voor de modale eigenaars steeds moeilijker wordt om die toestellen in te stellen of de afstelling te monitoren.

Daarnaast volgen de decretale wijzigingen zich in deze sector ook vaak snel op. Ondernemingen en zelfstandigen die zich op deze nieuwe regels focussen, moeten zich daaraan aanpassen. Men moet er dus voor opletten dat men door te snelle en te weinig doordachte aanpassingen deze sector niet gaat ontwrichten.

2.3. Tussenkoms van Staf Aerts

Het verwarmen van de woning is volgens *Staf Aerts* de olifant in de kamer bij het fossielvrij krijgen van woningen. Daar gaat veel van de energie of het gas naartoe en daar zijn nog grote stappen te zetten. Mensen weten vaak niet hoe hun installatie is afgesteld. Zolang de installatie werkt, is men tevreden. Maar net met de controle en afstelling zijn nog energiewinsten te boeken.

Dat geldt ook voor bedrijven en ondernemingen. De controle en herafstelling van bestaande toestellen kunnen zonder al te veel moeite zorgen voor energiebesparing. Hij is er daarom ook een voorstander van om die controle te behouden. Bij die grote installaties zijn nog veel winsten te behalen. Het behoud van een soort van audit daarop is zeker nuttig om bedrijven te helpen om energie te besparen.

2.4. Tussenkost van Willem-Frederik Schiltz

Willem-Frederik Schiltz feliciteert de verzoeker om haarfijn de vinger op de wonde te leggen. Er is getracht om doortastende maatregelen te nemen om de energie-efficiëntie te verhogen. Hij stelt vast dat er gelukkig langzaamaan een kader ontstaat dat de evolutie ook voor producenten duidelijker, uniformer en eenvoudiger maakt.

Enerzijds is er de normatieve benadering met discussies over de kwaliteit en realiteitszin van alle EPC's. Hij noemt dat kinderziektes waaraan gewerkt wordt. Anderzijds zijn er technici die audits uitvoeren. Het verschil zit hem in een reële emissie- en verbruiksbenadering versus een algemene theoretische benadering. Het voordeel van de audit is dat die heel concreet is. Men kan per gebouw zien hoeveel energie men verbruikt en hoe de installaties zijn afgesteld. Het nadeel is dat dat arbeidsintensief is en hogere kosten met zich kan meebrengen.

De meeste bedrijven zijn bezorgd over hun energieverbruik. Zeker wanneer het om de echt grote installaties gaat, gaat de spreker ervan uit dat steeds meer bedrijven kostenbewust zijn. Een afschaffing van de verplichting betekent uiteraard niet dat men niet vrijwillig de afstelling van zijn installaties kan laten controleren. Daarbij wordt er ook een kader opgesteld om de EPC-filosofie naar de niet-residentiële gebouwen te vertalen. Daardoor zullen die ook zicht hebben op de doelstellingen op middellange en lange termijn. Het kan voor een bedrijf dan ook heel nuttig zijn om een dergelijke audit te laten uitvoeren om te zien wat er nog moet gebeuren. De auditor kan dan in de praktijk als een 'super-EPC-man' functioneren omdat hij niet alleen de theoretische situatie van een gebouw kan evalueren, maar ook de reële uitstoot en het reële verbruik.

Hij begrijpt dus wat er aangekaart wordt in het verzoekschrift, maar hij is genuanceerd over de afschaffing van de verplichting. Hij vindt dat bedrijven ook de ruimte moeten krijgen om doelstellingen zelf te halen en zelf te kiezen op welke manier zij het meest efficiënt hun energiebeheer kunnen rationaliseren.

Hij vindt het ook belangrijk dat de minister heeft gemeld dat de onterecht geïnde retributies teruggestort zullen worden. Het is niet de bedoeling dat bedrijven geld betalen voor verplichtingen die er niet meer zijn.

Daardoor neigt hij er nu toch naar om de opheffing van de verplichting te handhaven en samen met de evoluties in het EPC-kader in de volgende legislatuur te bekijken. Dan zal ook moeten worden nagegaan op welke manier op een kosten-efficiënte wijze de energie-efficiëntie in bedrijfsgebouwen kan worden verhoogd, zonder die met de knelling van een verplichting te realiseren.

2.5. Tweede tussenkost van Staf Aerts

Staf Aerts geeft aan dat de verplichting uiteraard overbodig is voor bedrijven en ondernemingen die vandaag al heel bewust met hun energieverbruik bezig zijn. Voor de bedrijven die daar niet of te weinig mee bezig zijn, is die verplichting wel belangrijk om hen te stimuleren om stappen te nemen die ze anders misschien over het hoofd zouden zien.

2.6. Tweede tussenkost van Leo Pieters

Leo Pieters wijst erop dat dit voor veel kleinere of beginnende ondernemers veel tijd kost. Hij vreest ook dat de kostprijs ten opzichte van de gepercipieerde voordelen vaak te hoog is. Zou er een onderscheid kunnen worden gemaakt tussen bedrijven die dat zelf interessant vinden versus de kleinere bedrijven?

2.7. Tweede tussenkomst van Andries Gryffroy

Andries Gryffroy vermoedt dat er zaken door elkaar gehaald worden. Diegenen die de audit doen zijn langs de aanbodzijde eerder kleinere bedrijven en zelfstandigen. Maar de bedrijven voor wie de audit bedoeld is, zijn grote bedrijven met een ketel van meer dan 100 kilowatt. Dan gaat het over zorgcentra, kantoorgebouwen enzovoort.

Hij vermoedt dat sommige van die ondernemingen een dergelijke verplichting wellicht niet leuk vinden. Maar hij geeft uit eigen ervaring aan dat hij vroeger zelfs in nieuwe gebouwen vaak een besparing van 20 tot 30 procent kon realiseren. Als een dergelijke oefening eens om de vijf jaar zou moeten gebeuren tegen een lage kostprijs van bijvoorbeeld 300 euro, is dat interessant. Men krijgt dan ook een uniek attest dat aantoonst dat een installatie in orde is of dat er nog zaken moeten worden aangepast.

Net zoals Willem-Frederik Schiltz is hij van mening dat dit niet op een drafje kan worden aangepast. Dit moet de volgende legislatuur, eventueel in samenwerking met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, besproken worden.

2.8. Tussenkomst van Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne geeft aan dat iedereen het belang van een dergelijke audit wel enigszins onderschrijft. Hij stelt voor dat de commissie aan de minister vraagt dat ze samen met haar administratie het overleg (of het gebrek aan overleg) waarvan in het verzoekschrift sprake is, opneemt en dat men met de sector in overleg gaat om te bekijken of bijvoorbeeld het Brusselse platform een nuttige toepassing zou kunnen zijn in een Vlaamse context.

3. Conclusie

De *voorzitter* formuleert de volgende conclusie:

- De commissie dankt de verzoeker voor het ingediende verzoekschrift.
- Er kan een draagvlak worden vastgesteld onder de leden van de commissie om dit tijdens de volgende legislatuur verder op te nemen. De verschillende nuances van de standpunten zijn opgenomen in het verslag.
- In naam van de commissie zal aan de minister worden gevraagd om daartoe al een overleg met de sector op te starten.

Gwenny DE VROE,
voorzitter

Andries GRYFFROY,
verslaggever

BIJLAGE:

Standpunt van minister Zuhal Demir

Standpunt van minister Zuhal Demir

Verzoekschrift 24 (2024)

M.b.t. afschaffing van de H100 en de kleine verwarmingsaudit

Antwoord van minister Demir

De voorzitter van de Commissie Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke ordening en Energie van het Vlaams Parlement heeft de vraag om een standpunt inzake het anonieme verzoekschrift 24 (2024) aan mijn kabinet bezorgd. Het verzoekschrift houdt verband met het afschaffen van de verplichting tot het opstellen van een verwarmingsaudit voor centrale stooktoestellen vanaf 20 kW nominaal vermogen (kleine verwarmingsaudit) en de verwarmingsaudit voor centrale stooktoestellen vanaf 100 kW nominaal vermogen (H100).

Gelieve hieronder mijn antwoord te willen vinden.

Dank voor uw bericht in verband met de afschaffing van de verwarmingsaudit voor grote vermogens (H100) in Vlaanderen. Ik geef de vraagsteller graag meer informatie over de motivering voor de afschaffing van de verplichting tot uitvoering van deze audit, alsook hoe ik ook in de toekomst de energie-efficiënte en duurzame werking van bestaande en nieuwe klimatisatie-installaties in Vlaanderen wil blijven bevorderen.

Eerst en vooral wil ik nog eens duidelijk stellen dat enkel de verplichting tot het uitvoeren van deze audit wordt stopgezet. Personen en ondernemingen kunnen nog steeds een dergelijke audit laten uitvoeren waar zij dit zinvol achten. De Vlaamse Regering heeft echter beslist tot het stopzetten van de verplichting tot het uitvoeren van deze audit gelet op de beperkte meerwaarde van deze verplichting ten opzichte van de huidige lopende en in ontwikkeling zijnde instrumenten ter bevordering van energie-efficiëntie. Dit blijkt onder meer uit een studie die het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) onlangs heeft laten uitvoeren door het Expertisecentrum Energie van de Thomas More Hogeschool. Deze studie concentreerde zich op de huidige verplichtingen in Vlaanderen voor centrale stooktoestellen met betrekking tot de keuring, het onderhoud en de verwarmingsaudit en hun impact wat betreft de energie-efficiënte werking en de verduurzaming van de centrale stooktoestellen in Vlaanderen.

Eén van de conclusies van deze studie is dat de huidige verwarmingsaudit niet meer is aangepast om energetische winsten te realiseren. De verwarmingsaudit komt vaak te laat en met onaangepaste adviezen en tools om dit te kunnen realiseren.

Bovendien is ook de verplichting tot invoering van dergelijke audits, die eerder nog voorzien werd in Europese regelgeving, sinds 2010 uit deze Europese regelgeving geschrapt. Vanuit het uitgangspunt van “no gold plating” kan deze verplichting dan ook beter geschrapt worden.

De vraagsteller wijst ook op de jaarlijkse retributie voor toezicht op de erkenning, waarvoor de facturen voor het jaar 2024 reeds uitgestuurd werden. Aangezien de erkenning en het daaraan gekoppelde toezicht midden 2024 wordt opgeheven, is de betaling van de retributie voor diensten die niet meer zullen worden uitgevoerd in de rest van het kalenderjaar 2024 inderdaad niet billijk. Op 8 maart 2024 besliste de Vlaamse Regering dan ook principieel om aan de erkende technicus verwarmingsaudit de voor het kalenderjaar 2024 geïnde retributie voor de uitoefening van het toezicht kwijt te schelden. Het reeds betaalde bedrag van de retributie wordt aan die technicus zo snel mogelijk en uiterlijk 31 december 2024 door het “Fonds voor de behandeling van de erkenningsaanvragen en de uitoefening van het toezicht op de erkenningen met betrekking tot het leefmilieu” teruggestort.

Tot slot wil ik de vraagsteller er ook graag op wijzen dat niet-residentiële gebouwen met verwarmingssystemen of gecombineerde ruimteverwarmings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW uiterlijk op 31 december 2025 uitgerust moeten zijn met een gebouwautomatisering- en controlesysteem.

Dit gebouwautomatisering- en controlesysteem moet voldoen aan volgende eisen:

- het energieverbruik permanent controleren, bijhouden, analyseren en de bijsturing ervan mogelijk maken;
- de energie-efficiëntie van het gebouw toetsen, rendementsverliezen van technische bouwsystemen opsporen, en de persoon die verantwoordelijk is voor het beheer van de voorzieningen of de technische installaties, informeren over de mogelijkheden om de energie-efficiëntie te verbeteren;
- communicatie met verbonden technische bouwsystemen en andere apparaten in het gebouw mogelijk maken, en interoperabel zijn met technische bouwsystemen van verschillende soorten eigendomstechnologieën, toestellen en fabrikanten.

De afschaffing van de verplichting tot verwarmingsaudit past op deze wijze in een evolutie van het instrumentarium om de energie-efficiënte en duurzame werking van bestaande en nieuwe klimatisatie-installaties in Vlaanderen te blijven bevorderen.

Zuhal DEMIR

Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme